

Potius inflamat, ut coercendi magis quam dedocendi esse videantur.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Videmusne ut pueri ne verberibus quidem a contemplandis rebus perquirendisque deterreantur? Qui enim P518 voluptatem ipsam contemnunt, iis licet dicere se acupenserem maenae non anteponere. Cetera illa adhibebat, quibus demptis negat se Epicurus intellegere quid sit bonum. Atque ut a corpore ordiar, videsne ut, si quae in membris prava aut debilitata aut inminuta sint, occultent homines? Duo Reges: constructio interrete. Ita, quem ad modum in senatu semper est aliquis, qui interpretem postulet, sic, isti nobis cum interprete audiendi sunt. Nonne videmus quanta perturbatio rerum omnium consequatur, quanta confusio? Simul atque natum animal est, gaudet voluptate et eam appetit ut bonum, aspernatur dolorem ut malum.

Idemque diviserunt naturam hominis in animum et corpus. Levatio igitur vitiorum magna fit in iis, qui habent ad virtutem progressionis aliquantum. Scaevola tribunus plebis ferret ad plebem vellentne de ea re quaeri. Docent enim nos, ut scis, dialectici, si ea, quae rem aliquam sequantur, falsa sint, falsam illam ipsam esse, quam sequantur. Qui-vere falsone, quaerere mittimus-dicitur oculis se privasse; Magno hic ingenio, sed res se tamen sic habet, ut nimis imperiosi philosophi sit vetare meminisse.

Vos autem cum perspicuis dubia debeatis illustrare, dubiis perspicua conamini tollere. Fortitudinis quaedam praecepta sunt ac paene leges, quae effeminari virum vetant in dolore. In ipsa enim parum magna vis inest, ut quam optime se habere possit, si nulla cultura adhibeatur. Apud ceteros autem philosophos, qui quaesivit aliquid, tacet; Deque his rebus satis multa in nostris de re publica libris sunt dicta a Laelio. Levatio igitur vitiorum magna fit in iis, qui habent ad virtutem progressionis aliquantum. Potius ergo illa dicantur: turpe esse, viri non esse debilitari dolore, frangi, succumbere. Sed audiamus ipsum: Compensabatur, inquit, tamen cum his omnibus animi laetitia, quam capiebam memoria rationum inventorumque nostrorum.

Cognitio autem haec est una nostri, ut vim corporis animique norimus sequamurque eam vitam, quae rebus iis ipsis perfruatur. Qui enim voluptatem ipsam contemnunt, iis licet dicere se acupenserem maenae non anteponere. Utrum enim sit voluptas in iis rebus, quas primas secundum naturam esse diximus, necne sit ad id, quod agimus, nihil interest. Ita ne hoc quidem modo paria peccata sunt. Est igitur officium eius generis, quod nec in bonis ponatur nec in contrariis. Nam, ut sint illa vendibilia, haec uberiora certe sunt.

Aliter homines, aliter philosophos loqui putas oportere?

Duo enim genera quae erant, fecit tria. Et hunc idem dico, inquieta sed ad virtutes et ad vitia nihil interesse. Vidit Homerus probari fabulam non posse, si cantiunculis tantus irretitus vir teneretur; Universa enim illorum ratione cum tota vestra confligendum puto. Voluptatem cum summum bonum diceret, primum in eo ipso parum vidit, deinde hoc quoque alienum; Praeterea sublata cognitione et scientia tollitur omnis ratio et vitae degendae et rerum gerendarum. Cumque ipsa virtus efficiat ita beatam vitam, ut beatior esse non possit, tamen quaedam deesse sapientibus tum, cum sint beatissimi; Ut optime, secundum naturam affectum esse possit. Tollitur beneficium, tollitur gratia, quae sunt vincla concordiae. Quod dicit Epicurus etiam de voluptate, quae minime sint voluptates, eas obscurari saepe et obrui. Obscura, inquit, quaedam esse confiteor, nec tamen ab illis ita dicuntur de industria, sed inest in rebus ipsis obscuritas. Non quaeritur autem quid naturae tuae consentaneum sit, sed quid disciplinae. Nec enim figura corporis nec ratio excellens ingenii humani significat ad unam hanc rem natum hominem, ut frueretur voluptatibus. Sed haec omittamus;

Si autem id non concedatur, non continuo vita beata tollitur.

Legimus tamen Diogenem, Antipatrum, Mnesarchum, Panaetium, multos alios in primisque familiarem nostrum Posidonium. In qua si nihil est praeter rationem, sit in una virtute finis bonorum; Quid enim mihi potest esse optatius quam cum Catone, omnium virtutum auctore, de virtutibus disputare? Cum autem dispicere coepimus et sentire quid, simus et quid ab animantibus ceteris differamus, tum ea sequi incipimus, ad quae nati sumus. Nihilne te delectat umquam -video, quicum loquar-, te igitur, Torquate, ipsum per se nihil delectat? Aliter homines, aliter philosophos loqui putas oportere? Deinde disputat, quod cuiusque generis animantium statui deceat extremum. Si enim ad populum me vocas, eum. Hoc enim constituto in philosophia constituta sunt omnia.

Conferam avum tuum Drusum cum C.

Nihil acciderat ei, quod nollet, nisi quod anulum, quo delectabatur, in mari abiecerat. Ita fit cum gravior, tum etiam splendidior oratio. Hoc ille tuus non vult omnibusque ex rebus voluptatem quasi mercedem exigit. Dicit enim nihil potest verius. An me, inquis, tam amentem putas, ut apud imperitos isto modo loquar? Cuius similitudine perspecta in formarum specie ac dignitate transitum est ad honestatem dictorum atque factorum. De quibus etsi a Chrysippo maxime est elaboratum, tamen a Zenone minus multo quam ab antiquis; Sed tempus est, si videtur, et recta quidem ad me. Nec hoc ille non vidit, sed verborum magnificentia est et gloria delectatus.

Idemque diviserunt naturam hominis in animum et corpus.

Hoc foedus facere si potuerunt, faciant etiam illud, ut aequitatem, modestiam, virtutes omnes per se ipsas gratis diligant. Quid tibi, Torquate, quid huic Triario litterae, quid historiae cognitioque rerum, quid poetarum evolutio, quid tanta tot versuum memoria voluptatis affert? Atqui eorum nihil est eius generis, ut sit in fine atque extrinseco bonorum. Nunc haec primum fortasse audientis servire debemus. Ostendit pedes et pectus. Quo studio cum satiari non possint, omnium ceterarum rerum obliti nihil abiectum, nihil humile cogitant; Si autem id non concedatur, non continuo vita beata tollitur. Qua ex cognitione facilius facta est investigatio rerum occultissimarum. Sed tamen omne, quod de re bona dilucide dicitur, mihi praeclare dici videtur. In contemplatione et cognitione posita rerum, quae quia deorum erat vitae simillima, sapiente visa est dignissima. Et certamen honestum et disputatio splendida! omnis est enim de virtutis dignitate contentio. Si enim sapiens aliquis miser esse possit, ne ego istam gloriosam memorabilemque virtutem non magno aestimandam putem.

Quamquam haec quidem praeposita recte et reiecta dicere licebit. In voluptate corporis addam, si vis, animi, dum ea ipsa, ut vultis, sit e corpore situm est vivere beate. Semper enim ex eo, quod maximas partes continet latissimeque funditur, tota res appellatur. An est aliquid per se ipsum flagitiosum, etiamsi nulla comitetur infamia? Reliqui sibi constiterunt, ut extrema cum initiis convenirent, ut Aristippo voluptas, Hieronymo doloris vacuitas, Carneadi frui principiis naturalibus esset extremum. Quid enim de amicitia statueris utilitatis causa expetenda vides. Sin dicit obscurari quaedam nec apparere, quia valde parva sint, nos quoque concedimus;

Sed quod proximum fuit non vidit.

Cum id fugiunt, re eadem defendunt, quae Peripatetici, verba. Cum id fugiunt, re eadem defendunt, quae

Peripatetici, verba. Certe nihil nisi quod possit ipsum propter se iure laudari. Alia quaedam dicent, credo, magna antiquorum esse peccata, quae ille veri investigandi cupidus nullo modo ferre potuerit. Quam ob rem tandem, inquit, non satisfacit? Quibus natura iure responderit non esse verum aliunde finem beate vivendi, a se principia rei gerendae peti; Scio enim esse quosdam, qui quavis lingua philosophari possint;

Vitae autem degendae ratio maxime quidem illis placuit quieta.

Quos nisi redarguimus, omnis virtus, omne decus, omnis vera laus deserenda est. Alia quaedam dicent, credo, magna antiquorum esse peccata, quae ille veri investigandi cupidus nullo modo ferre potuerit. Ut proverbia non nulla veriora sint quam vestra dogmata. Quid est, quod ab ea absolvi et perfici debeat? Scientiam pollicentur, quam non erat mirum sapientiae cupido patria esse cariorem. Hoc dixerit potius Ennius: Nimium boni est, cui nihil est mali. Equidem soleo etiam quod uno Graeci, si aliter non possum, idem pluribus verbis exponere. Tu autem negas fortem esse quemquam posse, qui dolorem malum putet. Commoda autem et incommoda in eo genere sunt, quae praeposita et reiecta diximus; Nam ante Aristippus, et ille melius. Qualem igitur hominem natura inchoavit?

Quamquam scripsit artem rhetoricam Cleanthes, Chrysippus etiam, sed sic, ut, si quis obmutescere concupierit, nihil aliud legere debeat. Morbo gravissimo affectus, exul, orbus, egens, torqueatur eculeo: quem hunc appellas, Zeno? Is ita vivebat, ut nulla tam exquisita posset inveniri voluptas, qua non abundaret. Si quicquam extra virtutem habeatur in bonis. At coluit ipse amicitias. Quicquid porro animo cernimus, id omne oritur a sensibus; Urgent tamen et nihil remittunt. Vives, inquit Aristo, magnifice atque praeclare, quod erit cumque visum ages, numquam angere, numquam cupies, numquam timebis. Semovenda est igitur voluptas, non solum ut recta sequamini, sed etiam ut loqui deceat frugaliter. Et si turpitudinem fugimus in statu et motu corporis, quid est cur pulchritudinem non sequamur? Iam id ipsum absurdum, maximum malum neglegi. Ea, quae dialectici nunc tradunt et docent, nonne ab illis instituta sunt aut inventa sunt? An me, inquam, nisi te audire vellem, censes haec dicturum fuisse? Nos grave certamen belli clademque tenemus, Graecia quam Troiae divino numine vexit, Omniaque e latis rerum vestigia terris. Quis tibi ergo istud dabit praeter Pyrrhonem, Aristonem eorumve similes, quos tu non probas?

Equidem e Cn. Erat enim Polemonis. Totum genus hoc Zeno et qui ab eo sunt aut non potuerunt aut noluerunt, certe reliquerunt. Ut enim consuetudo loquitur, id solum dicitur honestum, quod est populari fama gloriosum. Utrum igitur tibi litteram videor an totas paginas commovere? Igitur neque stultorum quisquam beatus neque sapientium non beatus.

Stoici autem, quod finem bonorum in una virtute ponunt, similes sunt illorum;

Non perfecti autem homines et tamen ingeniis excellentibus praediti excitantur saepe gloria, quae habet speciem honestatis et similitudinem. Et harum quidem rerum facilis est et expedita distinctio. Nunc omni virtuti vitium contrario nomine opponitur. Si ista mala sunt, in quae potest incidere sapiens, sapientem esse non esse ad beate vivendum satis. Quare USD1000 hoc videndum est, possitne nobis hoc ratio philosophorum dare. Nec lapathi suavitatem acupenseri Galloni Laelius anteponebat, sed suavitatem ipsam neglegebat; Tu enim ista lenius, hic Stoicorum more nos vexat. Minime vero probatur huic disciplinae, de qua loquor, aut iustitiam aut amicitiam propter utilitates adscisci aut probari. Quo studio cum satiari non possint, omnium ceterarum rerum obliti nãhil abiectum, nihil humile cogitant; Qui enim existimabit posse se miserum esse beatus non erit. Et hunc idem dico, inquieta sed ad virtutes et ad vitia nihil interesse. Si de re disceptari oportet, nulla mihi tecum, Cato, potest esse dissensio. Atque haec coniunctio confusioque

virtutum tamen a philosophis ratione quadam distinguitur.

Et quidem, Cato, hanc totam copiam iam Lucullo nostro notam esse oportebit; Hanc in motu voluptatem -sic enim has suaves et quasi dulces voluptates appellat-interdum ita extenuat, ut M. Non risu potius quam oratione eiciendum? Atqui perspicuum est hominem e corpore animoque constare, cum primae sint animi partes, secundae corporis. Quod maxime efficit Theophrasti de beata vita liber, in quo multum admodum fortunae datur. Nosti, credo, illud: Nemo pius est, qui pietatem-; Tertium autem omnibus aut maximis rebus iis, quae secundum naturam sint, fruenter vivere. Non modo carum sibi quemque, verum etiam vehementer carum esse?

Respondent extrema primis, media utrisque, omnia omnibus.

Ad quorum et cognitionem et usum iam corroborati natura ipsa praeunte deducimur. Nam Metrodorum non puto ipsum professum, sed, cum appellaretur ab Epicuro, repudiare tantum beneficium noluisse; Nam de summo mox, ut dixi, videbimus et ad id explicandum disputationem omnem conferemus. Illa enim, quae prosunt aut quae nocent, aut bona sunt aut mala, quae sint paria necesse est. Deque his rebus satis multa in nostris de re publica libris sunt dicta a Laelio. Quis suae urbis conservatorem Codrum, quis Erechthei filias non maxime laudat? Nisi autem rerum natura perspecta erit, nullo modo poterimus sensuum iudicia defendere. Semovenda est igitur voluptas, non solum ut recta sequamini, sed etiam ut loqui deceat frugaliter. Sed tamen est aliquid, quod nobis non liceat, liceat illis. Praeclarae mortes sunt imperatoriae; Nec vero hoc oratione solum, sed multo magis vita et factis et moribus comprobavit.

Etiam inchoatum, ut, si iuste depositum reddere in recte factis sit, in officiis ponatur depositum reddere; Ergo in eadem voluptate eum, qui alteri misceat mulsum ipse non sitiens, et eum, qui illud sitiens bibat? Nunc dicam de voluptate, nihil scilicet novi, ea tamen, quae te ipsum probaturum esse confidam. Sed utrum hortandus es nobis, Luci, inquit, an etiam tua sponte propensus es? Summum enī-m bonum exposuit vacuitatem doloris; Sint modo partes vitae beatae. Eamne rationem igitur sequere, qua tecum ipse et cum tuis utare, profiteri et libenter in medium proferre non audeas? Quibus ego vehementer assentior.

Nec enim, dum metuit, iustus est, et certe, si metuere destiterit, non erit;

Intellegi quidem, ut propter aliam quampiam rem, verbi gratia propter voluptatem, nos amemus; Quid ait Aristoteles reliquique Platonis alumni? Nam prius a se poterit quisque discedere quam appetitum earum rerum, quae sibi conducant, amittere. Quid enim necesse est, tamquam meretricem in matronarum coetum, sic voluptatem in virtutum concilium adducere? Summum enī-m bonum exposuit vacuitatem doloris; Itaque quantum adiit periculum! ad honestatem enim illum omnem conatum suum referebat, non ad voluptatem. Etenim nec iustitia nec amicitia esse omnino poterunt, nisi ipsae per se expetuntur. Ab his oratores, ab his imperatores ac rerum publicarum principes extiterunt.

Ille vero, si insipiens-quo certe, quoniam tyrannus -, numquam beatus; His singulis copiose responderi solet, sed quae perspicua sunt longa esse non debent. Claudii libidini, qui tum erat summo ne imperio, dederetur. Et ille ridens: Age, age, inquit,-satis enim scite me nostri sermonis principium esse voluisti-exponamus adolescenti,. Age sane, inquam. Aberat omnis dolor, qui si adesset, nec molliter ferret et tamen medicis plus quam philosophis uteretur. Conclusum est enim contra Cyrenaicos satis acute, nihil ad Epicurum. Paulum, cum regem Persem captum adduceret, eodem flumine invectio? Res tota, Torquate, non doctorum hominum, velle post mortem epulis celebrari memoriam sui nominis. Itaque dicunt nec dubitant: mihi sic

usus est, tibi ut opus est facto, fac. Sic enim censent, oportunitatis esse beate vivere.

Haec mihi videtur delicatior, ut ita dicam, molliorque ratio, quam virtutis vis gravitasque postulat. Expressa vero in iis aetatibus, quae iam confirmatae sunt. Peccata autem partim esse tolerabilia, partim nullo modo, propterea quod alia peccata plures, alia pauciores quasi numeros officii praeterirent. Animadverti, Æ-nquam, te isto modo paulo ante ponere, et scio ab Antiocho nostro dici sic solere; Te ipsum, dignissimum maioribus tuis, voluptasne induxit, ut adolescentulus eriperes P. Ergo id est convenienter naturae vivere, a natura discedere. Quod maxime efficit Theophrasti de beata vita liber, in quo multum admodum fortunae datur. Quid, quod homines infima fortuna, nulla spe rerum gerendarum, opifices denique delectantur historia? Levatio igitur vitiorum magna fit in iis, qui habent ad virtutem progressionis aliquantum. Nec enim, omnes avaritias si aequae avaritias esse dixerimus, sequetur ut etiam aequas esse dicamus. Addidisti ad extremum etiam indoctum fuisse. Putabam equidem satis, inquit, me dixisse.